

Riyendzo ro ya e khanana

2008-05-15

1.

Wa amukeleka eka nongonoko wa hina wa Bibeke lowu variwaka Rivoningo ra Matilo. Leyi I dyondzo ya vu 18 leyi vulavulaka hi tiko ra Israele loko ri ya etikweni ra khanana.

2.

Eka mahungu ya hina lama hundzeke hi vula-vule hi tabernakela, vaprista ni minyikelo ya magandzelo. Kutani hi ta vona leswaku ku humelerile yini eka riyendzo ra vona ro ya etikweni ra Khanana. Xana va swi kotile ku ya nghena eka tiko leri Xikwembu a xi va tshembisile rona xana?

3.

Hi fanele ku tsundzuka leswaku vana va Israele va hanyile etikweni ra Egipta ku ringana 400 wa malembe. Eka nambu lowu kulu, nambu wa Nilo, lowu a wu nga tshwi a wu ri karhi u khuluka exikari ka tiko, un'wana na un'wana a a kuma mati, a ku nga ri na ku pfumala ka swakudya ni mati. Kambe va kumeke emananga laha a ku nga ri mi nambu, ntsena swihlovo swa mati laha ni lahaya ya ntsena. Swakudya swa vona hi xitalo a ku ri nyama na xinkwa. Leswo swi va tisele chavo kutani vanhu va sungule ku ngurangureka.

Ahhi dyondzeni eka Eksoda 15: 22 – 27:

22. Kutani Muxe a suka na Vaisraele eLwandle-ro-Tshwuka, va kongoma emananga ya Xuru. Va famba emananga lawa masiku manharhu, va nga kumi mati. 23. Kutani va ya fika endhawini leyi va nge I Mara, kambe va tshandzeka ku nwa mati ya kona, hikuva a ma dzunga ngopfu; hi swona leswi endleke leswaku ndhawu leyi yi thiyiwa vito ra “Mara”, (hileswaku “ku dzinga”). 24. Hiloko vanhu va dzumadzumela Muxe va ku: “Hit ta nwa yini xana?” 25. Muxe a huwelela eka Hosi Xikwembu, kutani xi n'wi komba ximudyana; Muxe a xi hoxa ematini, kutani mati ya kona ma nweka. Laka Mara, hi kona Hosi Xikwembu xi vekeleke Vaisraele swiletelo ni milawu; naswona, hi kona laha xi va kambeleke kona.

Exikarhi ka tin'weti to karhi leti hundzeke Xikwembu a xi endle swihlamariso swikulu eka Vaisraele. Xi bile Vaegipta hi makhombo la yo vava xi va xi nchunsa tiko ra xona etikweni ra vuhlonga xi pfule lwandle ro tshuka va famba laha ku omeke. Loko Vaegipta va va landza

Xikwembu xi va khubumeta hi mati va lova. Etshaveni ya Horebe (Sinayi) Xikwembu xi vula vurile na vona hi Rito leri dumaka leswaku va va ni chavo va rhurhumela. Siku rin'wana na rin'wana Xikwembu a xi kombisa vukona bya xona eka vona hi refu etabernakeleni. Xikwembu hakunene xi endle swo tala ku komba rirhandzu ra xona eka vona ni matimba ya xona e ka vona. Xona xi va amukele leswaku va xi tshemba niku pfumela eka xona, vona ku hluleka ka vona loku kulu. Endzhaku ka masiku manharhu va ve ni torha va fika exihlobyeni lexi nga ni mati ya ku bava va sungula ku dzuma-dzumeka. A vanga dzumadzumekeli Xikwembu lexinga vonekiki kambe va endlela Muxe nandza wa xona. A va kwatile va huwelela hi guwa va ku: Hi ta nwa yini xana? Kambe ku kwata koloko ka vona ku fike eka Xikwembu hi xoxe hikuva Muxe a o va munhu ntsena. A va nyika Xikwembu nandzu hi swihoxo swa vona vinyi. Varhandziwa, hi fanele ku tiva leswaku loko hi amukela Yesu tanihi mu ponisi wa hina, loko hi suka etikweni ra vuhlonga, ri nga tiko ra vudyoho, a swi nga hi vevukeli swilo minkarhi hinkwayo. Loko hi huma endjagwini wa sathana wa vuhlonga eswidyohweni, a swilo a swi nga ta hi olovela minkarhi hinkwayo. Hi ta ti kuma onge hi le tikweni ro oma, onge Xikwembu xi hi tshikile. Nkarhi un'wana hi nga swi kuma onge swa bava leswi Xikwembu xi hi nyikaka swona. Ku bava eka michado ya hina, eka mintirho ya hina, eka vana va hina na le ka vudyelwano bya hina ni maxaka hambani ni vanghana va hina. Xana hi endla yini loko hi fika exihlobyeni xa Mara evuton'wini bya hina. Xana haha kumeka hi tshemba Xikwembu? Xana ha titsongahata hi khongela kambe ho sungula ku ngura-nguraka xana? Eka Vaheverhu 11:6 Xikwembu xi ri: "Kutani ehandle ka ku pfumela a swi nge koteki ku tsakisa Xikwembu. Un'wana ni un'wana loyi a lavaka ku tshinelela Xikwembu u fanele ku pfumela laswaku xi kona, ni leswaku xi hakela lava va xi lavaka." Hi ma vonele man'wana ku tshemba Xikwembu swa xi tsakisa. Muxe u tshembe leswaku Xikwembu xi tava pfuna. Xikwembu xi komba Muxe eximundyana kuva a xi peta ematini ku sukela kwalaho, mati ma nandziha vanhu hinkwavo va kota ku nwa tora ra vona ri hela. Swa olova eka Xikwembu ku chinca matshamelo ya hina leyo bava mava layo nandziha. Makwerhu, loko u kumeka u ri eMara u nga heli matimba u nga ehleketi ku tlhelela endzhaku eka vutomi bya khale. Khanana u yimele wena, Xikwembu xi ri tshembisile wena kambe ku ni ndlela leyi u nga fikelaka laha hi yona. Xikwembu xi na wena eka ndlela leyo na swona xa ku fambisa a xi pfumeleri leswaku u fa emananga. Mati layo bava aku ri xikambelo ntsena a hi wona makumu ya ndlela. A hi yingiseleni leswaku matsalwa lama seleke mari yini. U va endlele xifaniso ni milawu ya xona ndzhaku xi va kambela.:

Eksoda 15:26:

26. Kutani xi ku ka vona: "Loko mi tinyiketa ku yingisa leswi mina Hosi Xikwembu xa n'wina ndzi mi byelaka swona, mi endla leswi swi ndzi tsakisaka, mi landza milawu ya mina ni ku hlayisa swileriso swa mina hinkwaswo, ndzi nga ka ndzi nga mi vangeli ni ntungu ni wun'we wo fana ni leyi ndzi yi vangeleke Vaegipta, hikuva hi mina Hosi Xikwembu, mutshunguri wa n'wina.

Xikwembu a xi hundzulanga mati loyo bava mava la yo nandziha ntsena, kambe xi va tshembisile leswaku xi tava vhikela eka vubayi. Onge hi loko a vula ku: "a mi chava leswaku ndzi ta mi tshika mi fa. a swi tani, a ni nga ta hlayisa vutomi bya n'wina ntsena, kambe ni ta horisa ni miri wa n'wina leswaku mi kota ku tsaka erienzweni; ra n'wina ro ya eKhanana."

Vesi 27. Kutani va famba va ya fika le Elimi, laha a ku ri ni swihlovo swa 12 ni mirhi ya 70 ya minchindzu; va fika va dzima mintsonga, jusuhi ni mati.

A hi voneni vunene bya Xikwembu xa hina. Xi hetisisile swi tshembisa swa xona hi ku va fikisa e Elimi laha va nga kuma swihlovo swa khume na swimbirhi. Leswi a va ta nwa eka swona. Eka nyimba yin'wana na yin'wana ya Vaisrael ni tlhanu wa makume na mambirhi ya mikhokho laha a va ta dya mihandzu ya kona ni ku humula eka mindzhuti ya kona.

4.

Kambe lawa a ku nga ri wona makumu ya ndlela, a va fanele va suka va ya e Khanana. A hi dyondzeni eka Eksoda 16: 1 – 3:

1. Ntshungu hinkwawo wa Vaisraele wu suka Elimi. Kutani hi siku ra vu-15 ra n'hweti ya vumbhiri endhaku ka loko wu sukile le Egipta, wu fika emananga ya Sina lama nga exikarhi ka Elimi na Sinayi. 2. Kutani ntshungu lowu wa Vaisraele hinkwawo wu nzumadzumela Muxe na Aroni, kwale mananga, 3. wu ku: "A swi ta antswa loko ingi Hosi Xikwembu xi hi lovisile ha ha ri etikweni ra Egipta, laha a hi tseleka timbita ta nyama, hi dya vuswa hi xurha, ku ri na ku hi humesa mi hi tisa laha mananga, mi ta dlayisa ntshungu lowu hinkwawo hi ndlala!"

Swoswi a hi dyondzeni eka Eksoda 16: 9 – 16:

9. Kutani Muxe a byela Aroni a ku: "Tivisa ntshungu hinkwawo wa Vaisraele leswaku wu tshinela emahlweni ka Hosi Xikwembu, hikuva ku dzumadzuma ka vona xi ku twile." 10. Loko Aroni a ri karhi a vulavula ni ntshungu hinkwawo wa Vaisraele, va languta etlhelo ra mananga, kutani va vona ku kwetsima ka Hosi Xikwembu epapeni. 11. Kutani Hosi Xikwembu xi ku ka Muxe: 12. "Ku dzumadzuma ka Vaisraele, ndzi ku twile! Va tivise leswaku namadyambu ya ta dya nyama, nimpundzu va ta dya vuswa va xurha; kutani hi kona va nga ta tiva leswaku mina Hosi, ndzi Xikwembu xa vona!" 13. Ni madyambu ya siku rero, ku humelela switsatsa, swi fina swi pharsama swi tala laha a va govile kona. Nimpundzu siku leri tlhandlamaka, a ku ri ni mberha leyo tala matlhelo hinkwawo ya mintsonga ya vona. 14. Kutani loko mberha yi dzudzekile, a ku ri ni swin'wana erivaleni swo fana ni tindzohonyana, swo vevuka ku fana ni gwitsi leri weleke ehansi. 15. Loko Vaisraele va swi vona, va vutisana va ku: "I swilo muni leswi?" hikuva a va nga tivi leswaku a swi ri swilo muni. Kutani Muxe a ku ka vona: "Lebyi I vuswa lebyi mi nyikiwaka hi Hosi Xikwembu, lebyi mi nga ta dya byona. 16. Hosi Xikwembu xi lerisile leswaku un'wana ni un'wana a rholela leswi a nga ta dya swona, a swi hlengeleta ni hinkwawo lava nga ntsongeni wa yena, un'wana ni un'wana a kuma xintewana xin'we xa swona."

Ha ha dyondza hi ya emahlweni. Va ale, tiko ra Israel a va dyondzanga nchumu exi hlobyeni xa Mara. Loko ku tile xikambelo xa vumbirhi na swona vatlhele va ngurangurekela Muxe na Xikwembu. Nkarhi wolowo a va vilela hi nyama ni xinkwa. Vona a va vula leswaku swi antswa nkarhi lowu a va ri Egipta laha a va dya va xurha. Naswona a va kombisa ku chava leswaku va ta helela kole mananga. Na kambe Xikwembu xi herisile ku vilela ka vona. Xi tise switsatsatsa hi tindhawu to hambana hambana ta mati kutani swi ta ta endzhawu ya vona hinkwayo. Swoleswo a swi fana na tihuku swo vevuka leswaku vanhu vanga khomei va ti dlayela vadya. Xikwembu xi hlamule ku vilela ka vona ka ku lava xinkwa, xi va xikisele vuswa bya le tilweni kunga manna. Leswo a swi ri eka vona kuva va ti swekela kumbe ku oxa. A swi nandziha ku fana na vulombe bya tinyoxi. Ina Xikwembu xi nga kota ku hi

enerisa eka swilaveko swa hina kwihi na kwihi. Laha hi nga kona, hambi loko hi rhendzeriwile hi mananga. Xona a xi yimeleri, a xiyi hi masimu kumbe swa tolo, hi xona Xikwembu lexi tumbuluxe swilo hinkdwaswo. Xi nga ku nyika xin'wana na xinwana a hi dzuniseni vito ra xona ni kuva hi xitshemba hi timbilu ta hina hinkwato.

5.

Kambe vanhu Vaisrael a va yo kombisa ntsena ku pfumala ka mati ni vuswa. Hi ku handlisa tiko rin'wanara matimba a ri hanya kona e mananga, va Amaleke va va lwisa. Hi dyondza eka Eksoda 17: 8 – 16:

8.Kutani Vaamaleke va ya va ya lwa ni Vaisraele, kwale Refidimi. 9.Kutani Muxe a byela Yoxuwa a ku: “Hlawula vavanuna lava nga ta hi lwela, u huma nyimpi na vona mi ya lwa ni Vaamaleke; loko a ri mina, mundzuku ndzi ta ya yima enhlohlorhini ya ntshava ndzi khomile nhonga ya Xikwembu evokweni.” 10.Kutani Yoxuwa a endla hilaha Muxe a n'wi leriseke hakona, a ya lwa ni Vaamaleke; Muxe na Aroni na Huru vona va tlhandluka va ya enhlohlorhini ya ntshava. 11.Nkarhi hinkwawo loko Muxe a tlakuserile voko ra yena ehenhla, Vaisraele a va hlula, kambe loko a yisile voko ra yena ehansi, a ku hlula Vaamaleke. 12.Ku fika laha mavoko ya Muxe ma karhalaka, kutani Aroni na Huru va teka ribye, va ri tikirheta leswaku a tshama ehenhla ka rona, kutani Aroni na Huru va tlakusela mavoko ya Muxe ehenhla, un'wana a yimile etlhelweni ra xinene, un'wana eka lera ximatsi; hi ndlela leyi, mavoko ya Muxe ma tshama ma tlakusiwile, dyambu ri kondza ri ya pela. 13.Kutani Yoxuwa a hlula Vaamaleke hi matlhari. 14.Kutani Hosi Xikwembu xi ku ka Muxe: “Vaamaleke, ndzi ta va herisela makumu emisaveni, ku nga Sali na un'we loyi vanhu va nga ta va tsundzuka ha yena! Tsala marito lawa ebukwini, ma ta ka ma nga rivariwi, u ma hlayela na Yoxuwa.” 15. Kutani Muxe a aka alitari, a yi thya vito ra “Hosi-i-mujekowanga”, 16.a ku: “Leswi Vaamaleke va pfukeleke xiluvelo xa Hosi, nyimpi exikarhi ka vona na yona yi ta tlulela ni le ka vatukulu va vona hinkwavo.”

Matsalwa lawa ma hi khutaza xana! Eka riendzo ra hina ra vukriste hi ta lwisiwa hi matimba ya lowo biha. Wa rivenga riendzo le ri hi ri fambaka a endla swikhunguvanyiso ku hi wisa ni kuhi tlherisela endzaku. Kambe Xikwembu xi yima na hina naswona xa hlamula swikhongelo swa hina. Loko hi khongela xikhongelo xa ku pfumela eka Xikwembu, sathana ni matlhari ya yena va ta hluriwa. Ndzwalo u ta ya mahlweni u hi tikela kambe hi makumu hi ta va va hlurhi.

A hi khongelelanene hi pfunana ku kota leswi Aroni na Huri va nga pfuna Muxe. A hi pfuneni vakriste van'wana lava karaleke ni va rhangeri loko va karhala a hi tlakuseni mavoko ya vona leswaku va hlula.

6.

Endzhaku ka ku hlula nyimpi ya va Amaleke vanhu a va fambisiwa hi Xikwembu kuya eKhanana. Endleleni ya riendzo ra vona va hlanganile ni swin'wana kambe a hi nga ta swi hlamusela la. Endzhaku ka nkarhi, va fike enambyeni wa Yordani. Ku suka laha a va kota ku vona tiko ra xitshembiso. A ku ri ntsaku lowukulu eka vona ku ti kuma va ri kusuhi ni tiko leri Xikwembu xi nga va tshembisa rona. A ku ri ni vanhu lavo tala lava a va hanya ka tiko

leri, a va fanela va ya lwa va va hlula. Muxe u rhume 12 wa vakamberhi ku ya languta tiko va vuyisa nhlamulo leswaku swi famba ndjani.

Va vu ye ni mi handzu yo karhi leyi vanga yi kuma etikweni ra kona yo nandziha ngopfu. Kambe leswo a ku nga ri swona ntsena leswi va nga vuya na swona. Khume ra vakamberhi va vuyisile mahungu ya ku va heta matimba lava ava sele. Va vule leswaku va hlanganile ni swihotlovila, ni muti wa kona wu ti yile ngopfu a hi nge wu hohloti. Va vule leswaku hinkwerhu hi ta herisiwa loko ho ringeta ku lwisa vanhu lava. Ntsena vakamberi vambirhi Yoshua na Kalebe va va khutazile vanhu lava. Vona vate Xikwembu xi ta hi hlulelela hikuva hi xona xi nga hi tshembisa tiko.

7.

Na kambe vanhu va Israel va xumbara eka xikambelo xa ripfumelo va tiarisa eka Xikwembu. A hi dyondzeni eka buku ya Tinhlayo 14: 1– 4:

1.Kutani ntshungu hinkwawo wu ba huwa wu rila vusiku hinkwabyo. 2.Ntshungu hinkwawo wa Vaisraele wu dzumadzumela Muxe na Aroni, wu ku ka vona: “A swi ta antswa loko a hi lo fela etikweni ra Egipta, kumbe hi fela kwala mananga. 3.Xana Hosi Xikwembu xi hi yisela yini etikweni leriya leswaku hi ya dlayiwa hi fumu xana? Vasati va hina va ta phanghiwa ni vana va hina; xana a swi antswi hi tlhelela etikweni ra Egipta xana?” 4.Kutani Vaisraele va byelana va ku: “A hi tihlawuleleni murhangeri, hi tlhelela etikweni ra Egipta.”

Muxe na Aroni va wa hi mimombo emahlweni ka Xikwembu va kombela xona kuva pfuna hi loko ku kwentsima ka Xikwembu ku funengeta tabernakela xi vula-vula xi ku: A hi dyondzeni eka Tinhlayo 14: 25 – 35:

25. Lewsi Vaamaleke ni Vakanana va tshamaka erivaleni ra tiko, mundzuku mi fanele ku suka mi tlhelela emananga, mi famba hi ndlela leyi kongomaka eLwandle-ro-Tshwuka.” 26. Kutani Hosi Xikwembu xi ku ka Muxe na Aroni: 27. “Xana ntshungu lowu wa vabihi wu ta ndzi dzumadzumela ku ya fika rini xana? Ndzi va twile Vaisraele lava loko va ri karhi va ndzi dzumadzumela. 28. Wena Muxe, byela vanhu lava leswaku mina Hosi ndzi vula ndzi tiyisile, ndzi ri: ‘Ndzi swi twile leswi mi swi vuleke, ndzi ta swi endla! 29. Mintsumbu ya n’wina yi ta sala kwala mananga. Vavanuna hinkwawo lava hlayiweke ni ku tsariwa exikarhi ka n’wina, va ri ni malembe ya 20 ni ku tlula, lavava nga ndzi dzumadzumela, 30. a ku na un’we wa vona loyi a nga ta nghena etikweni leri ndzi nga hlambanya leswaku mi ta tshama eka rona. Kambe Kalebe n’wana Yefune na Yoxuwa n’wana Nuni hi vona ntsena lava nga ta nghena etikweni ra kona. 31. Loko swi ri swihlangi swa n’wina leswi mi nge te swi ta phanphiwa, ndzi ta swi fikisa etikweni leri mi ri sandzeke, kutani swona swi ta ri tiva. 32. Kambe loko ku ri n’wina, mintsumbu ya n’wina yi ta sala kwala mananga. 33. Vana va n’wina va ta va varisi kwala mananga ku ringana malembe 40; hinkwalaho ka ku tiarisa ka n’wina, va ta xaniseka, mi kondza mi hela hinkwenu kwala mananga. 34. Mi ta xaniseka malembe ya 40 hikwalaho ka milandzu ya n’wina, hikuva masiku lawa mi nga valanga tiko ha wona a ma ri 40, hileswaku siku rin’wana ni rin’wana ri yimela lembe rin’we. Mi ta swi tiva leswaku mi ndzi khunguvanyuisile ngopfu! 35. Ndzi tiyisile swilo leswi, hakunene ndzi ta swi endla, eka n’wina hinkwenu, ntshungu wa vabiha lava hlengeletaneke ku ndzi dzumadzumela. Hinkwenu mi ta fela kwala mananga! Mina Hosi, ndzi vurile.’ “

8.

Ma vona ku biha loku Vaisrael va hetelelaka hi kona vanga hluleliwa eka ma Eksoda ku suka Egipta ku fika emananga. Loko se va ri ku suhi ni ku fika eka tiko ra xitshembiso, va tlhele ndzhaku va ya tshama mananga xipimo xa 40 wa malembe hi kkwalaho ka ku kala fu pfumela. Vamakwerhu, ku kala ku pfumela I xidyoho xo biha emahlweni ka Xikwembu. Xi vangela leswaku Xikwembu xi khunguvanyeka, xi hi kwatela xi hi khawurisa ematshan'wini ya ku hi katekisa. Minkateko hi nga yi luza hikwalaho ko pfumala ripfumela ni ku ngurangureka. A hi khongeleni swin'we: "Hosi minkarhi yin'wana yi hi pfumelela leswaku ku tiarisa, ku kala ku pfumela ku nghena e timbilwini ta hina hi tivula ni ku tisola hi kolaho ka swona. Ha kombela hi rivaleri u tiyisa ripfumelo ra hina. Amen." Tsundzuka ku yingisela tidyondzo leti landzelaka eka nongonoko wa hina wa Bibeke.

//////////